

Δελτίο Τύπου

**ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ 2023:
ΕΞΑΣΘΕΝΗΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ**

Οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο αποτυγχάνουν παταγωδώς να σταματήσουν τη διαφθορά

Βερολίνο, 30 Ιανουαρίου 2024 –

Ο Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς του 2023, που δημοσιεύτηκε από τη Διεθνή Διαφάνεια, δείχνει ότι οι περισσότερες χώρες δεν έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στον δημόσιο τομέα αναφορικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Ο παγκόσμιος μέσος όρος του Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς παραμένει αμετάβλητος στους 43 βαθμούς για δωδέκατη συνεχόμενη χρονιά, με περισσότερα από τα δύο τρίτα των χωρών να σημειώνουν κάτω από τους 50 βαθμούς.

Αυτό καταδεικνύει σοβαρά ζητήματα διαφθοράς.

Σύμφωνα με τον [Δείκτη για το Κράτος Δικαίου](#), ο κόσμος βιώνει μια παρακμή στη λειτουργία των δικαιοδοτικών συστημάτων.

Οι χώρες που παρουσιάζουν τη χαμηλότερη βαθμολογία σε αυτόν τον Δείκτη σημειώνουν επίσης πολύ χαμηλή βαθμολογία στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς, καταδεικνύοντας μια σαφή σύνδεση μεταξύ της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και της διαφθοράς.

Τόσο τα αυταρχικά καθεστώτα όσο και οι δημοκρατικοί ηγέτες που υπονομεύουν τη δικαιοσύνη, συμβάλλουν στην αύξηση της ατιμωρησίας σε υποθέσεις διαφθοράς και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ακόμη και την ενθαρρύνουν, εξαλείφοντας τις συνέπειες για τους παραβάτες.

Ο αντίκτυπος των ενεργειών τους είναι εμφανής σε χώρες παντού, από τη **Βενεζουέλα** (13 βαθμοί) έως το **Τατζικιστάν** (20 βαθμοί).

Πρόεδρος της Διεθνούς Διαφάνειας, François Valérian, δήλωσε:

«Η διαφθορά θα συνεχίσει να ευδοκιμεί έως ότου τα δικαιοδοτικά συστήματα μπορέσουν να τιμωρήσουν τις αδικοπραγίες και να θέσουν τις κυβερνήσεις υπό έλεγχο. Όταν η δικαιοσύνη εξαγοράζεται ή δέχεται πολιτική παρέμβαση, οι άνθρωποι είναι αυτοί που υποφέρουν. Οι ηγέτες πρέπει να επενδύσουν πλήρως και να εγγυηθούν την ανεξαρτησία των θεσμών που διαφυλάσσουν τον νόμο και αντιμετωπίζουν τη διαφθορά. Είναι καιρός να τερματιστεί η ατιμωρησία που σχετίζεται με τη διαφθορά.»

Η **Δανία** (90 βαθμοί) καταλαμβάνει την πρώτη θέση στον δείκτη για έκτη συνεχόμενη χρονιά, με τη **Φινλανδία** και τη **Νέα Ζηλανδία** να ακολουθούν με βαθμολογία 87 και 85, αντίστοιχα.

Λόγω της εύρυθμης λειτουργίας των δικαιοδοτικών συστημάτων τους, αυτές οι χώρες βρίσκονται επίσης μεταξύ των κορυφαίων της βαθμολογίας του Δείκτη για το Κράτος Δικαίου.

Η **Σομαλία** (11 βαθμοί), η **Βενεζουέλα** (13 βαθμοί), η **Συρία** (13 βαθμοί), το **Νότιο Σουδάν** (13 βαθμοί) και η **Υεμένη** (16 βαθμοί) καταλαμβάνουν τις τελευταίες θέσεις του Δείκτη.

Όλες επηρεάζονται από μακροχρόνιες κρίσεις, κυρίως ένοπλες συγκρούσεις.

Είκοσι τρεις χώρες -μεταξύ των οποίων κάποιες δημοκρατίες με υψηλή κατάταξη, όπως η **Ισλανδία** (72 βαθμοί), η **Ολλανδία** (79 βαθμοί), η **Σουηδία** (82 βαθμοί) και το **Ηνωμένο Βασίλειο** (71 βαθμοί), καθώς και ορισμένα αυταρχικά καθεστώτα όπως το **Ιράν** (24 βαθμοί), η **Ρωσία** (26 βαθμοί), το **Τατζικιστάν** (20 βαθμοί) και η **Βενεζουέλα** (13 βαθμοί) βρίσκονται όλες σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα φέτος.

Από το 2018, δώδεκα χώρες κατέγραψαν σημαντική πτώση στη βαθμολογία τους στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς. Η λίστα περιλαμβάνει χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος, όπως το **Ελ Σαλβαδόρ** (31 βαθμοί), η **Ονδούρα** (23 βαθμοί), η **Λιβερία** (25 βαθμοί), η **Μιανμάρ** (20 βαθμοί), η **Νικαράγουα** (17 βαθμοί), η **Σρι Λάνκα** (34 βαθμοί) και η **Βενεζουέλα** (13 βαθμοί), καθώς και οικονομίες άνω/μεσαίου και υψηλού εισοδήματος, όπως η **Αργεντινή** (37 βαθμοί), η **Αυστρία** (71 βαθμοί), η **Πολωνία** (54 βαθμοί), η **Τουρκία** (34 βαθμοί) και το **Ηνωμένο Βασίλειο** (71 βαθμοί).

Οχτώ χώρες βελτίωσαν τη θέση τους στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς κατά την ίδια περίοδο: η **Ιρλανδία** (77 βαθμοί), η **Νότια Κορέα** (63 βαθμοί), η **Αρμενία** (47 βαθμοί), το **Βιετνάμ** (41 βαθμοί), οι **Μαλδίβες** (39 βαθμοί), η **Μολδαβία** (42 βαθμοί), η **Αγκόλα** (33 βαθμοί) και το **Ουζμπεκιστάν** (33 βαθμοί).

Για τις επιμέρους βαθμολογίες, τις διακυμάνσεις κάθε χώρας ανά έτος, καθώς και για την ανάλυση κάθε περιοχής, δείτε: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>

ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑ

Ανεξάρτητα, διαφανή και επαρκώς χρηματοδοτούμενα δικαιοδοτικά και εποπτικά θεσμικά όργανα αποτελούν τον πυρήνα για τον περιορισμό της διαφθοράς.

Αντίστοιχα, η πρόληψη της κατάχρησης της πολιτικής εξουσίας, της δωροδοκίας και άλλων μορφών διαφθοράς που επηρεάζουν τα δικαιοδοτικά συστήματα είναι καίρια για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους.

- Ο πόλεμος της **Ρωσίας** κατά της **Ουκρανίας** (36 βαθμοί) δημιούργησε τεράστιες προκλήσεις για τη διακυβέρνηση και τις υποδομές της, αυξάνοντας τους κινδύνους διαφθοράς.

Ωστόσο, η **Ουκρανία** συνέχισε την άνοδο στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς (για έντεκα συναπτά έτη επικεντρώνοντας τις προσπάθειές της στις μεταρρυθμίσεις του δικαιοδοτικού της συστήματος, περιλαμβανομένης της αναδιάρθρωσης των οργάνων αυτορύθμισης της δικαιοσύνης, της ενίσχυσης της δικαστικής ανεξαρτησίας και της ενδυνάμωσης της της Εισαγγελίας Καταπολέμησης της Διαφθοράς).

Παρά τις βελτιώσεις αυτές, η ύπαρξη σημαντικού αριθμού υποθέσεων διαφθοράς υψηλής στάθμης παραμένει μια σημαντική ανησυχία.

- Η πτώση της **Γουατεμάλας** (23 βαθμοί) είναι αποτέλεσμα της συνεχόμενης υιοθέτησης διεφθαρμένων πρακτικών τριών διαδοχικών κυβερνήσεων.

Το Γραφείο της Εισαγγελίας και το δικαστικό σώμα χρησιμοποιήθηκαν για να παραχωρήσουν ατιμωρησία στην ελίτ για τις διεφθαρμένες πρακτικές της και για να στοχοποιήσουν όσους αντιτίθενται στη διαφθορά.

Αυτό έχει αφήσει το κράτος χωρίς οποιοδήποτε θεσμικό απόθεμα για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

- Στην Αφρική, οι περιπτώσεις διαφθοράς και τα συναφή θέματα εντός των δικαιοδοτικών συστημάτων ποικίλουν, περιλαμβάνοντας αναφορές για δωροδοκία, εκβιασμό και πολιτική παρέμβαση στα δικαιοδοτικά συστήματα χωρών όπως η **Νιγηρία** (25 βαθμοί). Υπήρξαν περιπτώσεις φυλάκισης δικαστών στο **Μπουρούντι** (20 βαθμοί) και έλλειψη αποτελεσματικής έρευνας σε υποθέσεις που κατατέθηκαν στα δικαστήρια στη **Δημοκρατία του Κονγκό** (20 βαθμοί).

Η Διεθνής Διαφάνεια καλεί τις κυβερνήσεις να δώσουν στα δικαιοδοτικά συστήματα την ανεξαρτησία, τους πόρους και τη διαφάνεια που απαιτούνται για την αποτελεσματική τιμωρία όλων των αδικημάτων που σχετίζονται με τη διαφθορά και την παροχή ελέγχων και ισορροπιών στην εξουσία. Όπου είναι απαραίτητο, πρέπει επίσης να εισαγάγουν καλύτερες διαδικασίες και νόμους, για να συνδράμουν τα δικαστικά όργανα, ώστε να αυτοπροστατεύονται, αλλά και να στοχεύουν υποθέσεις διαφθοράς.

Ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Διεθνούς Διαφάνειας, Daniel Eriksson, δήλωσε:

«Η διαφθορά επιδεινώνει την κοινωνική αδικία και πλήττει δυσανάλογα τους πιο ευάλωτους. Σε πολλές χώρες, εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια στη δικαιοσύνη για τα θύματα της διαφθοράς. Ήρθε η στιγμή να ξεπεράσουμε τα εμπόδια και να εξασφαλίσουμε ότι οι άνθρωποι μπορούν να έχουν αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Όλοι αξίζουν δίκαια και χωρίς αποκλεισμούς νομικά συστήματα όπου οι φωνές των θυμάτων ακούγονται σε κάθε στάδιο. Ο,τιδήποτε άλλο αποτελεί προσβολή στη δικαιοσύνη.»

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2023 (ΧΩΡΑ ΥΠΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ)

Με πτώση τριών βαθμών (49 βαθμοί το 2023 από 52 βαθμούς το 2022 & 59^η θέση για το 2023 από 51^η θέση το 2022), η **Ελλάδα** αντιμετωπίζει κρίση του κράτους δικαίου που αντιστρέφει τη θετική πορεία της χώρας κατά την τελευταία δεκαετία.

Οι συνέπειες από τις φερόμενες παράνομες υποκλοπές επικοινωνιών δημοσιογράφων και πολιτικών της αντιπολίτευσης από την κυβέρνηση, οι επιθέσεις στην ελευθερία του τύπου και [η μειωμένη δικαστική ανεξαρτησία](#) συνέβαλαν [στην πιο απότομη πτώση του κράτους δικαίου στην Ε.Ε.](#)

Οι ανησυχίες αυξάνονται εξαιτίας της υπερβολικής παρέμβασης της κυβέρνησης στο σκάνδαλο των υποκλοπών 'Predatorgate', [με αναφορές](#) για απειλές σε μέλη του ανεξάρτητου ελεγκτικού οργάνου που ερευνά την υπόθεση και για παρεμπόδιση μαρτύρων.

Η **Ελλάδα** είναι η χώρα με τη χειρότερη επίδοση στην ΕΕ σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου ([World Press Freedom Index](#)).

Η χρήση SLAPP (Strategic Lawsuit Against Public Participation), για να φιμωθούν οι δημοσιογράφοι είναι συνήθης, εμποδίζοντας τη δυνατότητα των ΜΜΕ να αναφέρουν υποθέσεις διαφθοράς.

Αυτό ενισχύεται από τη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας ΜΜΕ σε πρόσωπα με στενούς δεσμούς με την πολιτική ελίτ.

Η **Ελλάδα** έκανε μια πολλά υποσχόμενη κίνηση ιδρύοντας την Εθνική Αρχή Διαφάνειας το 2019, όμως τα μέλη της διοίκησής της [επιλέγονται από την κυβέρνηση](#).

Η θέση του Διοικητή είναι κενή για περισσότερο από ενάμιση χρόνο, ενώ μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης παραιτήθηκαν πρόσφατα [εν μέσω καταγγελιών για σκάνδαλο](#).

Για να σταματήσει η διολίσθηση, η κυβέρνηση πρέπει να εγγυηθεί την προστασία και την ασφάλεια των δημοσιογράφων, να ενισχύσει τους νόμους για το lobbying και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και διατηρήσει μια ανεξάρτητη αρχή κατά της διαφθοράς.

Ο Πρόεδρος της Διεθνούς Διαφάνειας Ελλάδος, κ. Γιώργος Χατζηγιαννάκης, δήλωσε:

«Για πρώτη φορά μετά από 10 χρόνια παρατηρούμε πτώση της βαθμολογίας της χώρας μας στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς, που επηρεάζει αρνητικά και τη συνολική κατάταξή της παγκοσμίως. Ήδη από πέρυσι η Διεθνής Διαφάνεια Ελλάδος προειδοποίησε για τα φαινόμενα περιστολής του κράτους δικαίου, την έλλειψη πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της ελευθερίας του τύπου και την αποδυνάμωση των Ανεξάρτητων Αρχών. Για να επιστρέψει η χώρα στην ανοδική πορεία των προηγούμενων ετών, θα πρέπει να σημειωθούν ουσιαστικές παρεμβάσεις, μεταξύ άλλων, για την προστασία των δημοσιογράφων, την ανεξαρτησία των διοικήσεων των Ανεξάρτητων Αρχών και την ενδυνάμωση του κράτους δικαίου. Η Διεθνής Διαφάνεια Ελλάδος προτίθεται να συμβάλλει με κάθε πρόσφορο τρόπο στην επίτευξη των παραπάνω στόχων.»

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΗ:

Σχετικά με τον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς

Από την έναρξη εφαρμογής του το 1995, ο Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς έχει γίνει ο κορυφαίος παγκόσμιος δείκτης διαφθοράς του δημόσιου τομέα.

Ο Δείκτης βαθμολογεί 180 χώρες και περιοχές σε όλο τον κόσμο με βάση την αντίληψη για τη διαφθορά στον δημόσιο τομέα, χρησιμοποιώντας δεδομένα από 13 εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένης της Παγκόσμιας Τράπεζας, του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, ιδιωτικών εταιρειών αξιολόγησης κινδύνου και συμβουλευτικών εταιριών, δεξαμενών σκέψης και άλλων. Οι βαθμολογίες αντικατοπτρίζουν τις απόψεις εμπειρογνομόνων και επιχειρηματιών.

Η διαδικασία για τον υπολογισμό του Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς επανεξετάζεται τακτικά, ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι όσο το δυνατόν πιο ισχυρός και συνεκτικός.

Η πλέον πρόσφατη επανεξέτασή του έγινε από το European Commission's Joint Research Centre το 2017.

Όλες οι βαθμολογίες από το 2012 και εφεξής είναι συγκρίσιμες από τον έναν χρόνο στον επόμενο.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: [The ABCs of the CPI: How the Corruption Perceptions Index is calculated](#)

Σχετικά με τη Διεθνή Διαφάνεια

Μέσα από παραρτήματα σε περισσότερες από 100 χώρες και τη Διεθνή Γραμματεία της στο Βερολίνο, η Διεθνής Διαφάνεια είναι ο παγκόσμιος οργανισμός της κοινωνίας των πολιτών που

ηγείται της καταπολέμησης της διαφθοράς για περισσότερα από 25 χρόνια.

www.transparency.org

Σχετικά με τη Διεθνή Διαφάνεια Ελλάδος

Η Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς αποτελεί το ελληνικό παράρτημα της Διεθνούς Διαφάνειας και λειτουργεί στην Ελλάδα από το 1996. Κύριοι σκοποί της δράσης της είναι να ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί τους πολίτες για τους κινδύνους της διαφθοράς στην Ελλάδα και, ταυτόχρονα, να προωθεί ουσιαστικές συστημικές αλλαγές που θα οδηγήσουν στη λειτουργία της κοινωνίας με περισσότερη διαφάνεια. www.transparency.gr